

Yenə qələbə

Bu dəfə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurd erməni vandalizminin nəticələri ilə aparılan "savaş" da

Müharibə tarixdir - döyüşərək yazılan tarix. Müharibə qəhrəmanlıqdır - savaşa qazanılan qəhrəmanlıq. Qəhrəmanlıqla yazılan tarixin adı isə zəfərdir - şəhidlərin, qazılərin qanı ilə əldə olunan zəfər. Biz üç ildir həmin zəfərin sevincini yaşayırıq. Biz üç ildir Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəlik qətiyyətidən, cəsəratindən və siyasi iradəsindən qürur duyuruq.

İndi də işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı abadlıq, quruculuq işlərinə şahidlik edirik. Elə bunun da zamanı 3 ildir. Bu zaman kəsiyində görülən işlərin miqyası isə heyrətamizdir - 30 ilə yaxın müddətdə erməni vəhşiliyinin qurbanına çevrilən, dağıdılan, hətta yerlə yeksan edilən kəndlər, şəhərlər sürətlə bərpa olunur, öz tarixi sakinlərini qəbul edir. Cəmi 3 ilə görülən çox böyük işlər nəticəsində yeni, modern üslubda yaşayış məntəqələri salınıb, infrastruktur qurulub, yollar çəkilib, dağıdılan dini, tarixi abidələrimiz bərpa edilib. Bütün bu işlər Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə təsdiq edilmiş 2022-2026-cı illəri əhatə edən "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"na əsasən reallaşdırılır.

Artıq proqramda nəzərdə tutulmuş 100 yaşayış məntəqəsinin 52-nin layihəsinin konseptual həlli qəbul edilib. Prezident 29 yaşayış məntəqə-

sinin təməlini qoyub. Ümumilikdə 2021-2023-cü illərdə dövlət başçısı tərəfindən 105 layihənin icrasına start verilib ki, onlardan da 63-ü artıq istifadədir. Müharibədən cəmi il yarım sonra - 2022-ci il iyulun 19-dan başlayaraq Laçın və Füzuli şəhərlərinə, Zəngilan rayonunun Ağalı, Tərtər rayonunun Talış və Laçın rayonunun Zabux kəndlərinə ümumilikdə 679 ailə olmaqla 2715 nəfər keçmiş məcburi köçkünün qayıdışı təmin edilib. İlin sonuna qədər isə ümumən 1400-ə yaxın ailənin (5000-dən artıq şəxsin) yurda qayıdışı gözlənilir. Cəmi 9 aya inşa edilmiş Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının ardınca Zəngilanda daha bir aeroport istifadəyə verilib, Laçın rayonunda hava limanının tikintisi isə sürətlə davam edir. Bunlardan başqa, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə məktəblər, xəstəxanalar, hotellər, konqres mərkəzləri istifadəyə verilib, 22 yol layihəsindən 6-nın tikintisi başa çatıb və s.

Xatırladaq ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında 6 istiqamət üzrə prioritetlər müəyyənləşdirilib: kənd təsərrüfatı, ərzaq sənayesi, dağ-mədən sənayesi, "yaşıl enerji", nəqliyyat-logistika və turizm. Konsepsiya regionun coğrafiyası, təbii iqlimi, tarixi-mədəni əhəmiyyəti və nəqliyyat potensialı nəzərə alınaraq hazırlanıb. Şuşa şəhəri mədəniyyət paytaxtımız kimi Azərbaycan tarixinə yazılıb. Ağdam şəhəri yüngül sənaye və xidmət, Zəngilan, Cəbrayıl və Füzuli rayonları nəqliyyat-logistika qovşağı olmaqla yanaşı, həm

də əkinçilik və "yaşıl enerji", Laçın, Kəlbəcər rayonları dağ-mədən sənayesi, turizm və heyvandarlıq mərkəzi olacaq. Nəticədə bu mərkəzlər ölkə iqtisadiyyatında prioritet istiqamət olan qeyri-neft sektorunun inkişafını ciddi şəkildə sürətləndirəcək.

Prezident İlham Əliyev "Qarabağ: 30 ildən sonra evə dönüş. Nailiyyətlər və çətinliklər" Forumunda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun quruculuğu ilə bağlı fikirlərini tədbir iştirakçılarına belə çatdırıb: "Biz əlimizdən gələni edirik ki, keçmiş məcburi köçkünlər üçün ən yaxşı şərait yaradılsın. Onlar buna layiqdirlər, çünki onlar 30 il ərzində çətin şəraitdə yaşayıblar. Burada söhbət təkcə fiziki durumdan getmir. Söhbət 30 il ərzində doğma evlərindən məhrum edilmiş insanların psixoloji vəziyyətindən gedir. Onlar geri qayıtmaq vaxtını gözləyirdilər və bu gün biz əraziləri azad etdiyimiz üçün əlimizdən gələni hər şeyi edirik ki, prosesi sürətləndirək. Biz hər şeyi lazımı qaydada etmək istəyirik. Proses mümkün qədər tez keçməlidir, lakin fikrimiz ondan ibarətdir ki, burada ən yaxşı memarlıq təcrübəsi və ən

yaxşı texnologiya, o cümlədən "yaşıl texnologiya" tətbiq edilməlidir ki, yaşayış üçün ən yaxşı şərait yaradılsın. Beləliklə, azad olunmuş ərazilər şəhərlərin inşası baxımından yeni yanaşma nümayiş etdirəcək. Hesab edirik ki, bu təcrübə bir çox ölkələr və şəhərlər üçün faydalı olacaqdır, o şəhərlər ki, müəyyən dərəcədə bizimlə eyni vəziyyətdədir".

Bu fikirlərin davamı olaraq deyə bilərik ki, İlham Əliyevin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurd təməllərini atdığı hava limanları, yaşayış məskənləri, tunellər, yollar gələcək illərdə regionun hərtərəfli inkişafına xidmət göstərəcəkdir. Ağdamda tikilən Sənaye Parkı, Cəbrayılın inşasına başlanmış Araz Vadisi İqtisadi Zonası, Kəlbəcərdəki heyvandarlıq və arıçılıq təsərrüfatları Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun müasir həyatının reallıqlarıdır. Bütün bunlar həm də yeni iş yerləri, daimi məşğulluq sahələridir. Görülən genişmiqyaslı işlərin ən əsası əhalinin rahat yaşaması üçün vacib sayılan enerji təminatıdır. Bölgənin enerji təminatı məsələləri sürətlə həll edilir. 12 su-elektrik stansi-

yası yenidən bərpa olunaraq istifadəyə verilib. Ümumi gücü 20 meqavat olan "Güləbird", "Suqovuşan-1", "Suqovuşan-2" və "Kəlbəcər-1" Kiçik Su-Elektrik stansiyaları işə salınıb. İndiyədək bu stansiyalarda 30 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunub.

Görülən bu işlər bölgədə məşğulluğun təminatına xidmət edən əməli addımlardır. "Əsas məsələ keçmiş məcburi köçkünlər üçün yaxşı şərait və iş yerləri yaratmaqdır. Yeri gəlmişkən onu da deyim ki, iş yerlərinin yaradılması da vacib sahələrdəndir və biz qayıdış prosesini planlaşdırarkən diqqətimizi buna yönəldirik. Beləliklə, geri qayıdan insanların əksəriyyəti artıq işlə təmin edilib və bu bir daha onu nümayiş etdirir ki, bizim yanaşmamız hərtərəflidir" sözlərini Prezident İlham Əliyev açıq-kilən forumda söyləyib. Beləliklə, deyə bilərik ki, bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurd erməni vandalizminin nəticələri ilə başlanan "savaş" da da qalib gəlirik.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*